

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
45/2024	Formannskapet	11.06.2024
	Kommunestyret	

Saksbehandler: Randi Storvik Telnes
Hjemmel:

Utredning oppvekstsenter

I kommunestyresak 83/2022 ble blant annet følgende vedtatt:

«kommunestyret ber om at oppvekstsenter utredes for Jektvik, Tjongsfjord og Rødøya. Saken fremmes til kommunestyret samtidig som rapport for «Omstilling Rødøy 2025».

I saken her blir følgende belyst:

- LOVGRUNNLAGET
- PROGNOSE
- BYGG – SKOLER/BARNEHAGER/BEHOV FOR NYBYGG
- ORGANISERING, LEDELSE, OPPGAVEFORDELING, PERSONALBEHOV
- ØKONOMI, KOSTNADER, INNSPARINGSPOTENSIALE, BYGGEKOSTNADER Arealkrav til inne og uteareal for barnehage
- FORDELER OG ULEMPER MED OPPVEKSTSENTER
- RAPPORT «FELLES LEDELSE I SKOLE OG OPPVEKST» fra Rambøll Management - resultater
- PROSESSEN VIDERE

LOVGRUNNLAGET

Hva er et oppvekstsenter?

Et oppvekstsenter er en ordning der skole, SFO og barnehage er samlokalisert, ofte under samme ledelse.

Hva er vilkårene for at en leder for et oppvekstsenter kan være rektor for skoledelen og styrer for barnehagedelen (fra udir.no – Ledelse og organisering av skoler og barnehager pkt 3)

Så lenge de generelle kravene i opplæringsloven § 9-1 første ledd og andre ledd andre punktum er oppfylt, er det ikke noe i veien for at rektor leder andre virksomheter i tillegg til skolen.. Det betyr at rektor også kan være leder for samlokalisert grunnskole og barnehage, for eksempel et oppvekstsenter. Forutsetningen er at lovens krav til forsvarlig ledelse er oppfylt både for skolen og barnehagen. For skolen følger kravet av opplæringsloven § 9-1 første ledd, men tilsvarende krav gjelder for barnehagen etter barnehagelovens § 17.

I merknadene til barnehageloven § 17 er det lagt til grunn at felles organisering av skole og barnehage som en mindre virksomhet kan være en løsning i områder der barnehagebarn og skolebarn til sammen bare utgjør noen få titalls barn. Dette er et grunnvilkår for felles organisering av skole og barnehage etter barnehageloven.

Videre krever en felles organisering av skole og barnehage at lederen oppfyller barnehagelovens krav til styrer i henhold til lovens § 17 og opplæringslovens krav til skolens ledelse § 9-1

Barnehagen skal som utgangspunkt ha en daglig leder som har utdanning som førskolelærer eller annen høgskoleutdanning som gir barnefaglig og pedagogisk kompetanse etter § 17 andre ledd. Det er også viktig å merke seg at barnehageloven inneholder særskilte kompetansekrav for barnehagens styrer. Det følger av merknadene til barnehageloven § 17 at relevant utdanninger for styrerstillingen er utdanning som allmennlærer og utdanning som faglærer (fireårig faglærerutdanning i praktiske og estetiske fag og treårig faglærerutdanning i barnehagepedagogikk som gir kompetanse for tilsetning fra 1.klassetrinn) Personer med annen treårig pedagogisk utdanning på høgskolenivå som har tatt videreutdanning i barnehagepedagogikk, og som dermed kan blir pedagogiske ledere etter § 18, bør også kunne bli styrere.

For at kravet til rektors kompetanse skal være oppfylt stilles det krav om at rektor ha pedagogisk kompetanse og nødvendig lederegenskaper. Det er ikke lenger krav om formell pedagogisk kompetanse i form av lærerutdanning eller annen pedagogisk utdannelse; realkompetanse er tilstrekkelig. Dette går fram av forarbeidene til lovendringen, Ot,prp, nr. 67 (2002-2003), blant annet s. 23:

«Det blir dessuten foreslått at lova skal inneholde eit krav om at den som skal tilsetjast som rektor, må ha pedagogisk kompetanse og nødvendige leiareigenskapar. Når det gjeld kravet om pedagogisk kompetanse og nødvendig leiareigenskapar, er det meint realkompetanse. Dette inneber at departementet framleis foreslår at dei formelle kompetansekrava som gjeld for lærerstillingane, blir oppheva for rektorstillingane.»

Det er også viktig å merke seg at rektor må ha tilstrekkelig tid til å følge med i den daglige virksomheten, både ved skolen og i barnehagen, herunder å videreutvikle virksomheten.

På bakgrunn av kravene til daglig ledelse i både barnehageloven og opplæringsloven, mener utdanningsdirektoratet at det kun unntaksvis vil være mulig å organisere virksomheter med felles ledelse av både skole og barnehage.

PROGNOSER: BARNETALLSUTVIKLING I DE AKTUELLE KRETSENE (barnehage og skole)

Prognose for barnehagebarn er vanskelig å lage. Rødøy kommune er i gang med prosjekt « PRØV RØDØY », med forventninger om at det skal komme flyttende folk til kommunen. Det vi vet er hvor mange barn som er født pr. i dag, og disse kan føres videre oppover årene

JEKTVIK BARNEHAGE

	2023-2024	2024-2025
antall barn	8	8
antall plasser	12	11

JEKTVIK SKOLE

	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028
1. klasse	1	4	2	0	3
2. klasse	4	1	4	2	0
3. klasse	3	4	1	4	2
4. klasse	7	4	4	1	4
5. klasse	5	7	4	4	1
6. klasse	5	5	7	4	4
7. klasse	2	6	5	7	4
8. klasse	5	2	6	5	7
9. klasse	4	5	2	6	5
10.klasse	1	4	5	2	6
	36	42	40	35	36

RØDØY BARNEHAGE (her er barn fra Storselsøy tatt med)

	2023-2024	2024-2025
antall barn	9	8
antall plasser	12	10

RØDØY SKOLE

	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028
1. klasse	6	1	1	2	3
2. klasse	5	6	1	1	2
3. klasse	3	5	6	1	1
4. klasse	4	3	5	6	1
5. klasse	3	3	3	5	6
6. klasse	3	3	3	3	5
7. klasse	2	3	3	3	3
8. klasse	1	2	3	3	3
9. klasse	1	1	2	3	3
10.klasse	0	1	1	2	3
	28	28	28	29	30

**TJONGSFJORD
BARNEHAGE**

	2023-2024	2024-2025
antall barn	15	16
antall plasser	18	23

TJONGSFJORD SKOLE

	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028
1. klasse	7	2	2	6	2
2. klasse	3	7	2	2	6
3. klasse	3	3	7	2	2
4. klasse	6	3	3	7	2
5. klasse	5	5	3	3	7
6. klasse	11	5	5	3	3
7. klasse	5	11	5	5	3
8. klasse	8	5	11	5	5
9. klasse	7	8	5	11	5
10.klasse	5	7	8	5	11
	60	57	51	49	46

BYGG skole, barnehager, behov for nybygg

I kretsene er det barnehager som er bygd til formålet. Det er opparbeidet trygge, inngjerdet lekeområder rundt våre barnehager.

Skolene i kretsene er gamle og med store vedlikeholdsoppgaver. Her er utviklet ulike typer nærmiljøanlegg opp igjennom årene.

Ingen av barnehagene og skolene holder til i samme bygg. Ved samlokalisering vil det komme kostnader til bygningsmessige endringer og opparbeiding av inngjerding av lekeområder for barnehagene.

ORGANISERING ledelse, oppgavefordeling, personalbehov

I Rødøy kommune er det i dag 5 skoler og 4 barnehager. En av skolene og en av barnehagene er samlokalisert til et oppvekstsenter, med rektor som leder for begge enhetene. Rektor har både barnehagefaglig utdanning og rektorutdanning.

I de andre kretsene drives skole og barnehage i enkeltstående bygg – og er dermed ikke samlokalisert.

Administrasjonsressurs er fastsatt etter særavtale for de ulike enhetene etter følgende:

Enhet	Administrasjonsressurs	særavtale
Jektvik skole/SFO	63 %	Særavtale SFS 2213 pkt.8.2 Særavtale SFS 2201 § 3.1.2 SFO
Jektvik bhg.	35 %	Særavtale SFS 2201 § 3.1.1. 4.ledd
Rødøy skole/SFO	57 %	Særavtale SFS 2213 pkt.8.2 Særavtale SFS 2201 § 3.1.2 SFO
Rødøy bhg.	35 %	Særavtale SFS 2201 § 3.1.1. 4.ledd
Tjongsfjord skole/ SFO	80 %	Særavtale SFS 2213 pkt.8.2 Særavtale SFS 2201 § 3.1.2 SFO
Tjongsfjord bhg.	35 %	Særavtale SFS 2201 § 3.1.1. 4.ledd
	305 %	

Særavtale SFS 2201 § 3.1.1. 4.ledd:

- *Styrer i mindre barnehager kan også utføre andre arbeidsoppgaver enn dem som naturlig tilligger styrer (for eksempel arbeid i barnegruppe). Disse oppgavene tidsdimensjoneres etter drøftinger lokalt, likevel slik at tid til lederoppgaver skal utgjøre minimum 35 % av styrers stilling.*

Særavtale SFS 2201 § 3.1.2:

- *I skolefritidsordninger som samlet har innskrevet 60 barn eller mer, skal det som hovedregel tilsettes daglig leder i hel stilling. I mindre skolefritidsordninger kan daglig leder også utføre andre arbeidsoppgaver utover funksjonen som daglig leder. Det foretas en forholdsmessig reduksjon av tid til ledelse, dog slik at minimum 20 % av hel stilling skal avsettes til ledelse*

Særavtale SFS 2213 pkt.8.2

- *Ledelsesressurs Rektor: Kommunen/fylkeskommunen fastsetter, etter drøfting, samlet ledelsesressurs ved den enkelte skole. Å styrke og støtte profesjonsfelleskapets faglige utvikling er en viktig del av den pedagogiske ledelsen av skolen. Pedagogisk ledelse og profesjonsfaglig arbeid krever tid. Ledelsesressursen som avsettes, må gi handlingsrom for å*

lede dette arbeidet. Ledelsesressursen vurderes i forhold til den samlede oppgaveløsningen ved den enkelte skole, og ressursen fra foregående skoleår danner et utgangspunkt for drøftingen og må sees som et minimum for neste års ressurs til ledelse. Ved nye skoler eller ved større endringer i elevtall/undervisningsomfang eller andre vesentlige driftsmessige forhold, fastsettes ledelsesressursen med utgangspunkt i sammenlignbare skoler. I grunnlaget for drøftingene om å øke ledelsesressursen, bør det tas hensyn til lokal styringsstruktur og delegering, og videre det behovet for styrking av pedagogisk og administrativ ledelse som følger av et mer rammepreget avtaleverk og de nasjonale føringene som er lagt for endringer i grunnopplæringen.

Alle våre enheter har minste mulige administrasjonsressurs, en ressurs som etter loven vil være den samme om den samles på en leder ved et oppvekstsenter. Våre rektorer er skolefaglig utdannet, mens våre styrere er barnehagefaglig utdannet. Dette er med på å sikre den faglige utvikling innenfor begge områdene.

ØKONOMI kostnader, innsparingspotensiale, byggekostnader

ØKTE KOSTNADER	INNSPARINGER
<ul style="list-style-type: none"> • Økte utgifter til bygningsmessige endringer ved alle skolene og barnehagene som blir berørt. Det er krav om størrelse på både ute og inneareal for både barnehager og skoler. • Etablering av oppvekstsenter vil måtte foregå i skolene. Dette vil medføre ombygginger og utbygginger som innebærer betydelige kostnader, da flere av bygningene er i relativ dårlig forfatning. • Økte utgifter til inngjerding av lekeplass for barnehagebarn på skolens område. Skolens område er i utgangspunktet ikke inngjerdet – dette må på plass før barnehagen kan flyttes til et oppvekstsenter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Innsparinger av årlige driftskostnader ved samlokalisering, hvis det blir et bygg mindre i kretsene. • Mindre kostnader til pedagogstillinger i barnehagen

I kunnskapsdepartementets merknader til barnehageloven er det fastsatt veiledende norm for inne og utearealene. Veiledende norm for barns lekeareal inne er 4 kvadrat meter netto pr barn over tre år og om lag 1/3 mer (5,3 kvadratmeter) Utearealet i barnehagen bør være om lag seks ganger så stort som leke og oppholdsarealet inne.

PERSONALBEHOV

Økning i undervisningsstillinger – hvis leder av oppvekstsenter skal ha 100 % administrasjon

Alle rektorene har stillinger som er delt mellom administrasjon og undervisning. Hvis rektor skal være den administrative leder for oppvekstsenteret, vil det bety økning i administrasjonsressurs med 35 %, som igjen gjør at det må tilsettes lærer i 35 % ved skolen.

Lønnskostnader til 35 % av hel stilling som lærer vil være ca. kr. 270 000 med sosiale utgifter

Overtallighet i barnehagene hvis styrer skal være 100 % ped.leder i barnehagene.

I barnehagene vil stilling som pedagogisk leder i 35 % av hel stilling bli overtallig. Disse små stillingene har vært vanskelig å få barnehagelærere tilsatt i, og ofte har ansatte med erfaring fra barnehagene blitt tilsatt i disse stillingene.

Lønnskostnader til pedagogisk leder i barnehage 35 % av hel stilling vil være ca 250 000 med sosiale utgifter.

Ved en overgang til oppvekstsenter, vil disse forholdene være gjenstand for drøftinger, og lederstillingene må lyses ut.

FORDELER OG ULEMPER VED OMORGANISERING TIL OPPVEKSTSENTER

FORDELER	ULEMPER
<ul style="list-style-type: none"> • Samle opplæringstilbud for barn i alderen 0-16 i samme bygg. Blir kjent med fremtidige lærere og medelever, som vil kunne bidra til at barna får en trygg og god overgang til skolehverdagen. • Foreldre får en plass å forholde seg til ved bl.a bringing og henting av barn i barnehage, skole og SFO • Driftskostnadene vil gå ned hvis det blir et bygg mindre å forholde seg til. • Felles bruk av vikarer • Nærhet til gymsal, basseng, bibliotek for barnehagen • Pedagogen i barnehagen vil knyttes til det pedagogiske arbeidet med barna, ikke som administrativ leder/personal leder – da dette blir lagt til leder av oppvekstsenteret • Lettere for skoleeier å forholde seg til en enhetsleder enn mange små enhetsledere. • Tidlig innsats – og overganger fra barnehage til skole kan bli lettere ved samlokalisert enhet. • Enklere å få til et helhetlig tjenestetilbud til barn og unge • Mulighet for å få etablert nye tidsmessige bygg 	<ul style="list-style-type: none"> • I dag har vi en skolefaglig leder ved skolene og en barnehagefaglig leder ved barnehagene. Hvis det skal være en felles leder for barnehage og skole, vil en av områdene ikke ha den faglige bakgrunnen som de har i dag. • Alle barnehagene er bygd som barnehager, til de funksjonene som trenger, og med trygt uteområde. • Det vil være store behov for tilrettelegging av eksisterende bygningsmasse/uteområdet. • Alle barnehagene har store opparbeidede områder, med god sikring rundt og lekeapparater. Skal det opparbeides lekeplass for barnehage på skolen område etter gjeldende lovverk, vil utearealet til elevene bli betydelig mindre. • Leder vil ha to forskjellige lovverk å forholde seg til, ulike rammer – f.eks arbeidstid. Rapportering til ulike instanser. Må skille enhetene bl.a. grunnet kostrarapportering. • Tilbud for skoleelevene kan forsvinne hvis spesialrom ved skolen blir gjort om barnehagelokale (sløydsal, musikkrom, bibliotek og lignende. • Hvis det skjer vekst i bygdene vil det bli et problem hvis bygningene er solgt eller brukt til andre formål. Det må sikres at dette ivaretas slik at bygdene

	har et tilbud. Det må tas høyde for denne mulighet.
--	---

ANNET

Oppvekst og kulturetaten har gjennom alle år, prøvd å planlegge for de variasjoner som er i kretsene. For å kunne gi skoletilbud, barnehagetilbud og SFO tilbud, har det vært laget ulike løsninger. Det har vært prøvd å finne de beste løsningene innenfor de økonomiske rammene og lovverket. Dette har gjort at SFO f.eks samkjører med barnehagene, slik at det kan gis et SFO tilbud i skolens ferier og fridager selv om det bare har vært få barn som har hatt behov. Morgen SFO har vært lagt til barnehagene for at foreldre til SFO barn skal kunne levere barn 0700 – 0715 uten at det har vært tilsatt ekstra ansatte ved skolen.

PROSESSEN VIDERE

Skal man gå videre med plan om samlokalisering av skole og barnehage – opprette oppvekstsenter i våre kretser, er det mye arbeid som må gjennomføres.

- Det må lages en plan for hele prosessen
- Det må lages en sak med plan for endring av bygg og lekeplasser – med kostnadsberegninger
- Oversikt over bemanningssituasjon i barnehage, skole og SFO.
- Fordeling av arbeidsområder med felles leder for barnehage og skole
- Samarbeidsutvalg, FAU, fagorganisasjonene må involveres tidlig i prosessen, og må til høring før vedtak kan legges fram til politisk behandling.

Konklusjon og anbefaling

Det finnes lite dokumentasjon på effekten av omorganisering til oppvekstsenter. Det gjelder både de økonomiske og de pedagogiske konsekvensene. Det finnes en rapport som er utarbeidet av Rambøll Managements som heter «Felles ledelse i skole og oppvekst». Rapporten sier at omorganisering til oppvekstsenter i liten grad har resultert i økonomisk innsparing for kommunene. Man finner heller ikke pedagogiske resultater i form av forbedrende elevresultater.

Flere kommuner uttaler at de økonomiske gevinstene ikke er synlige, og det kan dermed ikke beregnes noen vesentlig innsparingseffekt. Dette er erfaringer Rødøy kommune også har gjort på Nordnesøy, der skole og barnehage er samlokalisert og organisert.

Rapporten «felles ledelse i skole og oppvekst» felles ledelse fører til en enklere og mer oversiktlig organisasjon, og at den har bidratt til effektivisering av ledelsen av skole og barnehager. Det kommer frem at det er enklere både for skoleeier og brukere å forholde seg til en felles leder enn mange «små» enhetsledere.

Ut i fra dette synes det som om gevinsten ved etablering av oppvekstsenter ligger i det organisatoriske.

Hadde våre barnehager vært i en så dårlig forfatning, at man tenkte nybygg, ville det være naturlig å se det i sammenheng med en påkrevd renovering av skolebygg.

Med bakgrunn i de forhold som er beskrevet i saken, anbefales det ikke noen ytterligere utredning om etablering av oppvekstsenter.

Kommunedirektørens innstilling

Det gjennomføres ingen ytterligere utredning av oppvekstsenter i Rødøy kommune

Rødøy kommune, 27.05.2024

Harald Einar Erichsen
Kommunedirektør

Svend Leif Einvik
Kommunalsjef Oppvekst og
kultur

Randi Storvik Telnes
Konsulent

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Bærekraftsmål

< >

	<p><i>En god utdanning er grunnlaget for å forbedre menneskers liv. For å nå bærekraftsmålene trenger vi en skole som viser hvordan verdens utfordringer henger sammen. Bærekraftig utvikling som tverrfaglig tema skal legge til rette for å forstå grunnleggende dilemmaer og utviklingstrekk i samfunnet, samt hvordan de kan håndteres.</i></p>
--	---

<Vennligst ikke slett noe etter denne linjen>